

बार्हस्पत्यो भरद्वाजः। अग्निः। त्रिष्टुप्।

यथा होत॑र्मनु॒षो दे॒वता॑ता य॒ज्ञेभिः॑ सू॒नो सह॑सो यजा॑सि।

ए॒वा नो॑ अ॒द्य संम॑ना संमा॒नानु॑शन्न॒ग्र उ॒शतो॑ यक्षि॒ देवान्॑॥ ६.००४.०१

सहसः सूनो- शक्तिपुत्र। होतः- हे देवाहातः। अग्ने। मनुषः- मनुष्याणाम्। देवताता- यज्ञे। यज्ञेभिः- यज्ञसाधनैः। यथा। यजासि- याजयसि। एव- तथा। अद्य- इदानीम्। समनाः- सहृदयः। समानान्। उशतः- कामयतः। नः- अस्मत्सम्बन्धिनः। देवान् प्रति। यक्षि- हव्यानि प्रापयसि ॥१॥

स नो॑ वि॒भावा॑ च॒क्षणि॑र्न वस्तो॑र॒ग्निर्व॑न्दारु वे॒द्यश्च॑नो॒ धात्।

वि॒श्वायु॑र्यो अ॒मृतो॑ म॒र्त्येषू॑र्भु॒द्भूद॑तिथि॒र्जात॑वे॒दाः॥ ६.००४.०२

सः- असावग्निः। विभावा- दीप्तः। वस्तोः- अहनि। चक्षणिः- प्रकाशकः सूर्यः। न- इव। वन्दारु- वन्दनीयम्। चनः- हव्यम्। वेद्यः- ज्ञातव्यः सन्। धात्- यच्छतु। विश्वायुः- सर्वेषामायुर्भूतः। मर्त्येषु- मनुष्येषु। अमृतः- अमरः। लोके लोकोत्तरैर्गुणैरिति यथा। उषर्भूत्- विद्यायां जागरणशीलः। प्रभाते सन्दीप्तः। अतिथिः। जातवेदाः- जातप्रज्ञः। भूत्- अभूत् ॥२॥

द्यावो॑ न यस्य॑ प॒नय॑न्त्यभ्वं॒ भासा॑सि वस्ते॒ सूर्यो॑ न शु॒क्रः।

वि य इ॒नोत्य॑जरः पा॒वकोऽ॑श्रस्य चिच्छि॒श्रथ॑त॒पूर्व्या॑णि॥ ६.००४.०३

यस्य। अभ्वम्- कर्म। द्यावः- देवाः। न- च। पनयन्ति- स्तुवन्ति। सूर्यः। न- इव। शुक्रः- तेजस्वी। भासांसि- तेजांसि। वस्ते- निवासयति। यः। अजरः- अमरः। पावकः- शोधकः। अश्रस्य- व्याप्तस्य रक्षसः। पूर्व्याणि- पुराणानि पुराणि बन्धनानि। चित्- अपि। शिश्रथत्- हिनस्ति ॥३॥

वद्मा हि सूनो अस्यद्वसद्वा चक्रे अग्निर्जनुषाज्मानम्।

स त्वं न ऊर्जसन् ऊर्जं धा राजेव जेरवृके क्षेप्यन्तः ॥ ६.००४.०४

सूनो- वत्स । वद्म- स्तुत्यः । असि- भवसि । अद्वसद्वा- अदनीयेषु हव्येषु सीदन् । अग्निः । जनुषा-
जन्मना । अज्म- गृहोपलक्षितकुटुम्बम् । अन्नम् । चक्रे- अकरोत् । सः- असौ । त्वम् । नः-
अस्माकम् । ऊर्जसने- शक्तिसम्भजने । ऊर्ज- शक्तिम् । धाः- यच्छ । राजेव- क्षत्रिय इव । जेः-
जयसि । अवृके- अहिंसके । अन्तः- अन्तर्हृदये । क्षेपि- निवससि ॥४॥

नितिक्ति यो वारणमन्नमत्ति वायुर्न राष्ट्रत्येत्यक्तून्।

तुर्याम यस्तं आदिशामरातीरत्यो न हुतः पततः परिहुतः ॥ ६.००४.०५

यः । वारणम्- श्रेष्ठां स्वज्वालाम् । नितिक्ति- नितरां तीक्ष्णीकरोति । अन्नम्- हव्यम् । अत्ति-
भक्षयति । वायुः- वातदेवता । न- इव । राष्ट्री- राष्ट्रहितः । अक्तून्- निशा अन्धकाराणि । अत्येति-
अतिक्रम्य तिष्ठति । यः । ते- तव । आदिशाम्- आज्ञाभूतानामादिश्यमानानां धर्माणाम् । अरातीः-
शत्रुर्भवति । तम् । तुर्याम- हिंस्याम । हुतः- लक्ष्यैकध्यानः । अत्यो न- अश्व इव । पततः-
पतनशीलान् शत्रून् । परिहुत- परिबाधते ॥५॥

आ सूर्यो न भानुमद्भिरर्कैरग्ने ततन्थ रोदसी वि भासा।

चित्रो नयत्परि तमांस्यक्तः शोचिषा पत्मन्नौशिजो न दीयन् ॥ ६.००४.०६

सूर्यः । भानुमद्भिः- प्रकाशवद्भिः । अर्कैः- रश्मिभिः । न- इव । वि भासा- विशेषप्रकाशेन । अग्ने ।
रोदसी- द्यावापृथिव्यौ । आ ततन्थ- विस्तृतवान् । अक्तः- संश्लिष्टः । चित्रः- असाधारणः । तमांसि-
अन्धकारान् । परि नयति- दूरं गमयति । पत्मन्- मार्गं । शोचिषा- स्वभासा । औशिजः-
कामयमानः । न- च । दीयन्- यच्छन् सरति ॥६॥

त्वां हि मन्द्रतममर्कशोकैर्ववृमहे महि नः श्रोष्यग्ने।

इन्द्रं न त्वा शर्वसा देवता वायुं पृणन्ति राधसा नृतमाः ॥ ६.००४.०७

मन्द्रतमम्- आनन्दतमम् । त्वाम्- भवन्तम् । हि- खलु । अर्कशोकैः- मन्त्रप्रकाशैः । ववृमहे-
वृणीमहे । नः- अस्माकम् । महि- महतीं श्रुतिम् । अग्ने । श्रोषि- शृणु । शवसा- बलेन । इन्द्रम्-
ईशानाधिदैवतम् । न- इव । त्वा- भवन्तम् । देवता- देवम् । वायुम्- प्राणवत्स्थितम् । नृतमाः-
उपासकाः । राधसा- संसिद्धया । पृणन्ति- पूरयन्ति ॥७॥

नू नौ अग्नेऽवृकेभिः स्वस्ति वेषि रायः पथिभिः पर्ष्यहः ।

ता सूरिभ्यो गृणते रासि सुम्न मदेम शतहिमाः सुवीराः ॥ ६.००४.०८

नु- क्षिप्रम् । नः- अस्मान् । अग्ने । अवृकेभिः- अहिंसकैः । स्वस्ति- भद्रम् । वेषि- कामयसे ।
पथिभिः- सन्मार्गैः । रायः- दानयोग्यसम्पदो यच्छसि । अंहः- अघात् । पर्षि- पारयसि । सूरिभ्यः-
विद्वद्भ्यः । गृणते- स्तुवते । ता- तानि । सुम्नम्- सुखानि । रासि- यच्छसि । शतहिमाः- शतायुषः ।
सुवीराः- शोभनवीर्यसम्पन्नाः । मदेम- तुष्येम ॥८॥